

1 Kādu veidu termiņi attiecas uz civilprocesu?

Procesuālās darbības ir jāveic noteiktos **termiņos** vai tiesību aktos paredzētajos **laika periodos**.

Termiņš ir laiks, līdz kuram jāveic noteikta procesuālā darbība.

Laika periods ir laiks, kas pieejams procedūras veikšanai. Periodus var izteikt dienās, nedēļās, mēnešos vai gados.

Ja laika periods vai termiņš nav paredzēts likumā, darbība ir jāveic nekavējoties.

Saskaņā ar Konstitucionālās tiesas (*Tribunal Constitucional*) judikatūru jebkāda kavēšanās tiesvedībā var pārkāpt tiesības uz lietas izskatīšanu tiesā bez nepamatotas kavēšanās. Taču ir jāpiemēro proporcionālītātes kritērijs, un 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 1. punktā un Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) judikatūrā ir ieviests saprātīga laika jēdziens (kurā ņemti vērā tādi faktori kā lietas sarežģītība, tas, cik ilgi attiecīga veida lieta parasti tiktu izskatīta, lietā iesaistītās puses intereses un procesuālā rīcība, iestāžu rīcība vai pieejamo resursu apsvērumi). Ja tiesa neievēro saprātīga laika jēdzienu, tiek ietekmētas tiesības, kas paredzētas Spānijas Konstitūcijas 24. panta 2. punktā.

Turklāt, ja tiesa vai tiesas darbinieki neievēro termiņus un laika periodus bez pamatota iemesla, šādas rīcības sekas ir disciplināri pasākumi saskaņā ar Konstitūcijas likumu par tiesu iestādēm (*Ley Orgánica del Poder Judicial*). Tas neskar cietušās puses tiesības uz zaudējumu atlīdzību, kas tai varētu pienākties.

Papildus procesuālajiem termiņiem ir atsevišķi termiņi materiālo tiesību īstenošanai (nokavējums un noilgums).

2 Saraksts ar dažādām dienām, kas paredzētas kā brīvdienas saskaņā ar 1971. gada 3. jūnija Regulu (EEK, Euratom) Nr. 1182/71.

Attiecībā uz administratīvo procedūru regulēšanu Regula (EEK, Euratom) Nr. 1182/71 pašlaik tiek transponēta valsts tiesību aktos, izmantojot 48. pantu Likumā, ar ko nosaka publisku iestāžu tiesisko režīmu un vispārējo administratīvo procedūru (*Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común*). Likuma 48. pantā ir paredzēta turpmāk norādītā kārtība.

Ja vien Spānijā vai ES tiesību aktos nav noteikts citādi, gadījumos, kad laika periodi ir izteikti dienās, tie attiecas uz darbdienām, un svētdienas un oficiālās brīvdienas netiek iekļautas aprēķinā. Ja laika periods ir izteikts kalendārjās dienās, tas ir norādīts attiecīgajos paziņojumos.

Ja laika periods ir izteikts mēnešos vai gados, to sāk skaitīt no nākamās dienas pēc akta paziņošanas vai publicēšanas vai no nākamās dienas pēc datuma, kurā pieteikums tiek uzskatīts par apstiprinātu vai noraidītu, ja attiecīgās iestādes nesniedz atbildi. Ja perioda pēdējā mēnesī nav sākuma datumam atbilstoša datuma, par beigu datumu tiek uzskatīta mēneša pēdējā diena.

Ja perioda pēdējā diena ir brīvdiena, periods tiek pagarināts līdz nākamajai darbdienai.

Ja periods ir izteikts dienās, tās tiek skaitītas no nākamās dienas pēc attiecīgā akta paziņošanas vai publicēšanas vai no nākamās dienas pēc datuma, kurā pieteikums tiek uzskatīts par apstiprinātu vai noraidītu, ja attiecīgās iestādes nesniedz atbildi.

Ja konkrēta diena ir darba diena komūnā vai autonomajā apgabalā, kas ir attiecīgās puses dzīvesvieta, un brīvdiena vietā, kurā atrodas administratīvā iestāde, vai otrādi, tā visos gadījumos tiek uzskatīta par brīvdienu.

Fakts, ka laika perioda aprēķināšanas nolūkā diena ir pasludināta par darba dienu vai brīvdienu, nenosaka valsts pārvaldes iestāžu darbību, darba laika organizēšanu vai publisko piekļuvi reģistriem.

Termiņu aprēķināšanas nolūkā brīvdienu kalendāru nosaka centrālā valdība un autonomo apgabalu administrācijas attiecībā uz savām atbildības jomām, ņemot vērā oficiālo darba dienu kalendāru. Autonomo apgabalu apstiprinātais kalendārs ietver brīvdienas dažādās vietējās pārvaldes iestādēs attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā, uz kuru kalendārs attiecas.

Kalendārs ir jāpublicē pirms katra gada sākuma attiecīgajā oficiālajā vēstnesī vai citā izdevumā, lai nodrošinātu, ka tas ir publiski pieejams.

Brīvdienas saistībā ar tiesvedību ir noteiktas Konstitūcijas likuma par tiesu iestādēm 182. pantā. Tajā ir paredzēta turpmāk norādītā kārtība.

Procesuālos nolūkos par brīvdienām uzskata šādas dienas: sestdienas un svētdienas; 24. un 31. decembrī; valsts, reģionālās un vietējās svētku dienas.

Tiesu iestāžu vispārējā padome var ar lēmumu atļaut tiesu procedūras šajā dienā gadījumos, kas nav īpaši paredzēti tiesību aktos.

Darba laiks ir no plkst. 8.00 līdz plkst. 20.00, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi.

Saskaņā ar tā paša juridiskā dokumenta 183. pantu augusts un visas dienas no 24. decembra līdz nākamā gada 6. janvārim (ieskaitot) attiecībā uz visām tiesvedībām, izņemot tiesvedības, kas procesuālajos tiesību aktos atzītas par steidzamām, ir brīvdienas. Tomēr Tiesu iestāžu vispārējā padome ar noteikumiem var atļaut tajās veikt citu tiesvedību.

3 Kādi ir piemērojami vispārīgie noteikumi par dažādu civilprocedūru termiņiem?

Noteikumi ir izklāstīti ar 2015. gada 5. oktobra Likumu Nr. 42/2015 grozītā Civilprocesa likuma (*Ley de Enjuiciamiento Civil*, turpmāk "CPL") Nr. 1/2000 I grāmatas V sadaļas II nodaļas 130.–136. pantā.

Pašreizējo noteikumu būtiskākie elementi ir izklāstīti turpmāk.

a) Visas tiesu procedūras ir jāveic **darba dienās un darba laikā**.

Darba dienas ir visas darba dienas gadā, izņemot sestdienas un svētdienas, kā arī dienas no 24. decembra līdz nākamā gada 6. janvārim (ieskaitot), valsts svētku dienas un brīvdienas darba vajadzībām attiecīgajā autonomajā apgabalā vai apvidū. Arī augusta dienas ir brīvdienas, un tiesas šajās dienās nesūta praktizējošiem juristiem elektroniskus paziņojumus, ja vien šīs dienas netiek uzskatītas par darba dienām attiecīgu formalitāšu ievērošanas nolūkā.

Darba laiks ir no plkst. 8.00 līdz plkst. 20.00, ja vien saskaņā ar tiesību aktiem konkrētai procedūrai nav noteikts citādi. Paziņošanas un izpildes panākšanas nolūkā par darba laiku uzskata arī laiku no plkst. 20.00 līdz plkst. 22.00.

Izņēmuma kārtā noteiktu procedūru, piemēram, solīšanas **elektroniskā izsolē**, gadījumā termiņš ir izteikts **kalendārjās dienās**, un darba laiks turpinās nepārtraukti. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 649. pantu ir paredzēts 20 kalendāro dienu periods no izsoles sākuma, un izsole nebeidzas ātrāk kā 1 stundu pēc pēdējās solīšanas, ja solītā likme ir augstāka par iepriekšējo augstāko likmi, pat tad, ja tas nozīmē, ka sākotnējais 20 dienu periods, kas norādīts minētajā pantā, tiek pagarināts par laiku līdz 24 stundām.

b) Dienas un laikus var atzīt par **darba dienām un darba laiku**, ja procedūras tiek uzskatītas par **steidzamām**, t. i., tādām, kuru gadījumā kavēšanās var ievērojami kaitēt attiecīgajām ieinteresētajām personām vai ietekmēt taisnīgu tiesas spriešanu, vai padarīt tiesas nolēmumu neefektīvu. (*Kā piemēru var minēt piespiedu ieviešanu psihiatriskajā slimnīcā un tiesiskus pasākumus, kas veikti nepilngadīgu bērnu interesēs konfliktos, kas izriet no tiesvedības*

civillietā). To var darīt pēc tiesas iniciatīvas vai pēc ieinteresētās personas pieprasījuma, kā arī uzdot juridiskais konsultants vai pati tiesa atkarībā no apstākļiem.

Jebkurā gadījumā steidzamus pasākumus augustā var veikt bez īpašas atļaujas. Atļauja nav nepieciešama arī tad, ja steidzami pasākumi, kas iesākti darba laikā, ir jāturpina ārpus darba laika.

c) Attiecībā uz laika periodu aprēķināšanu — periodu sāk skaitīt no **nākamās dienas pēc** oficiālas paziņošanas par perioda sākumu, un tas ietver perioda pēdējo dienu, kas beidzas pusnaktī.

Taču, ja tiesību aktos ir noteikts, ka laika periods tiek skaitīts no brīža, kad cits periods ir beidzies, to sāk skaitīt no nākamās dienas pēc iepriekšējā perioda beigām, un minētajam nav nepieciešams jauns paziņojums.

d) Ja vien nepastāv izņēmumi (fiziskas personas prasībās, kuru summa ir mazāka par 2000 EUR), **dokumenti tiek iesniegti** (CPL 135. pants), izmantojot tiesu tiešsaistes un elektroniskās sistēmas. Tā ir obligāta prasība praktizējošiem juristiem un noteiktām tiesvedībā iesaistītām pusēm pat tad, ja tās nepārstāv tiesas pārstāvis (piemēram, juridiskām personām, notāriem un tiesas sekretāriem: sk. CPL 273. pantu). Puses var izvēlēties izmantot šīs sistēmas pat tad, ja tā nav obligāta prasība. Ja dokumenti tiek iesniegti elektroniski, automātiski tiek sniegts elektronisks saņemšanas apstiprinājums. Saņemšanas apstiprinājums ietver reģistra ieraksta numuru un iesniegšanas datumu un laiku, kas ir laiks, kurā dokuments tiks uzskatīts par iesniegtu visiem nolūkiem. Praktizējošie juristi var iesniegt prasījumus un citus dokumentus elektroniski **24 stundas diennaktī jebkurā gada dienā**. Ja dokuments ir iesniegts brīvdienā vai ārpus darba laika, tiek uzskatīts, ka tas ir iesniegts nākamās darba dienas sākumā. Attiecībā uz termiņiem, kuriem tuvojas beigu datums, ir arī noteikums par to pagarināšanu, ja obligāti iesniedzamo dokumentu nav iespējams iesniegt noteiktajā termiņā, jo ir radies neplānots tiešsaistes iesniegšanas sistēmas darbības pārtraukums.

Neatkarīgi no izmantotās iesniegšanas metodes visus dokumentus, uz kuriem attiecas termiņš, var iesniegt **līdz plkst. 15.00 nākamajā darba dienā pēc laika perioda beigām**.

Ja tiesvedība notiek civillietu tiesā, prasības dokumentus nevar iesniegt dežūrtiesā.

e) Laika periodus nevar pagarināt: ja puse neievēro termiņu, tā zaudē iespēju veikt attiecīgo procesuālo darbību.

TĪMEKĻA SAITE:

CIVILPROCESA LIKUMS (*LEY DE ENJUICIAMIENTO CIVIL*)

4 Ja akts vai formalitāte ir jāveic noteiktā periodā, kas ir šā perioda sākuma brīdis?

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 151. pantu paziņojums par visiem tiesu vai advokātu izdotajiem lēmumiem ir jāizsniedz trīs dienu laikā no lēmuma pieņemšanas vai publicēšanas datuma.

Saskaņā ar 151. panta 2. punktu, ja paziņojums tiek izsniegts prokuroram, valdības juridiskajam dienestam, *Cortes Generales* un likumdošanas asambleju advokātiem, Sociālā nodrošinājuma administrācijas Juridiskā dienesta advokātam, citām autonomo apgabalu iestādēm vai pašvaldības organizācijām un ja paziņojums tiek izsniegts ar tādu profesionālu iestāžu starpniecību, kas pārstāv tiesu procesuālos pārstāvjus, tiek uzskatīts, ka tas ir izsniegts **nākamajā darb dienā pēc saņemšanas datuma, kas reģistrēts oficiālā reģistrā vai saņemšanas apstiprinājumā, ja paziņojums ir izsniegts elektroniski vai tiešsaistē**. Ja paziņojums tiek izsūtīts pēc plkst. 15.00, tiek uzskatīts, ka tas ir saņemts nākamajā darba dienā.

Ar 151. panta 3. punktu papildināts, ka gadījumos, kad paziņojumu papildinoša dokumenta vai rīkojuma piegāde notiek dienā, kas seko paziņojuma saņemšanas dienai, tiks uzskatīts, ka paziņojums ir sniegts brīdī, kad tikusi reģistrēta dokumenta piegāde, ar nosacījumu, ka paziņojuma radītās sekas ir saistītas ar dokumentu.

5 Vai sākuma brīdi var ietekmēt vai mainīt dokumentu nosūtīšanas vai iesniegšanas metode (personīga iesniegšana, ko veic tiesu izpildītājs vai pasta dienests)?

Ja paziņojumu par lēmumu izsniedz ar **tiesu izpildītāja vai pasta** starpniecību, attiecīgais datums ir datums, kurā tiesu izpildītājs vai pasta pakalpojumu sniedzējs piegādā dokumentu, kas tiek apliecināts ar parakstu.

Ja paziņojums tiek izsniegts, veicot **publikāciju** saskaņā ar Civilprocesa likuma 164. pantu, jo atbildētāja adrese nav zināma, periodu sāk skaitīt no nākamās dienas pēc paziņojuma publicēšanas attiecīgi tiesas ziņojumu dēļ, Valsts Oficiālajā Vēstnesī vai elektroniski.

Ja **tiesas pārstāvju iesniegti dokumenti** ir jānodod citu pušu tiesas pārstāvjiem, Civilprocesa likuma 278. pantā ir paredzēts, ka, ja atbilstoši tiesību aktiem ar dokumenta nodošanu sāk skaitīt periodu, kurā jāveic procesuālā darbība, perioda atskaiti uzsāk, neiesaistot tiesu, un tas tiek aprēķināts no nākamās dienas pēc datuma, kas norādīts uz nodotajiem eksemplāriem, vai dienas, kurā tie tiek uzskatīti par nodotiem, ja tas izdarīts elektroniski.

6 Ja termiņa rītējums sākas ar kādu notikumu, vai diena, kurā šis notikums ir noticis, tiek ņemta vērā, aprēķinot laika periodu?

Skaitīšana tiek sākta no nākamās dienas pēc datuma, kurā iestājies notikums, kas atbilstoši tiesību aktiem sāk šo periodu.

7 Ja termiņš ir izteikts dienās, vai norādītajā dienu skaitā ir kalendārās dienas vai darba dienas?

Brīvdienas netiek iekļautas laika periodu aprēķinā, izņemot solīšanu elektroniskajās izsolēs, kas aprakstīta iepriekš, ja periodu izsaka kalendārājās dienās. Aprēķinot laika periodus steidzamām darbībām, augusta dienas netiek klasificētas kā brīvdienas: aprēķinā neiekļauj tikai sestdienas, svētdienas un svētku dienas.

8 Ja šis periods ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Mēnešos vai gados izteiktus laika periodus aprēķina no viena datuma līdz nākamajam. Spānijas tiesību aktos nav paredzēti laika periodi, kas izteikti nedēļās.

9 Kad beidzas termiņš, ja tas ir izteikts nedēļās, mēnešos vai gados?

Ja perioda pēdējā mēnesī nav sākuma datumam atbilstoša datuma, par beigu datumu tiek uzskatīta mēneša pēdējā diena.

10 Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā, svētku dienā vai brīvdienā, vai to pagarina līdz nākamajai pirmajai darba dienai?

Ja termiņš beidzas sestdienā, svētdienā vai citā brīvdienā, tas tiek pagarināts līdz nākamajai darb dienai.

11 Vai pastāv īpaši gadījumi, kuros termiņi tiek pagarināti? Kādi ir nosacījumi, lai termiņus būtu iespējams pagarināt?

Laika periodus nevar pagarināt. Tomēr periodus var pārtraukt un termiņus var pagarināt, ja tos nevar ievērot *force majeure* apstākļu dēļ. Šādos gadījumos periodu sāk skaitīt no jauna, kad pārtraukuma vai pagarinājuma iemesls vairs nav spēkā. Tiesai pēc savas iniciatīvas vai pēc tās puses lūguma, kuru situācija skārusi, ir jāgūst pierādījumi par šādu *force majeure* situāciju tiesas sēdē, kurā piedalās pārējās puses (sk. atbildi uz 13. jautājumu).

12 Kādi ir pārsūdzību iesniegšanas termiņi?

Termiņi dažāda veida apelācijas sūdzību iesniegšanai ir noteikti ar tiesību aktiem un tos nevar pagarināt. Laika periods apelācijas sūdzību iesniegšanai nākamās augstākas instances tiesā (*recursos de apelación*) un Augstākajā tiesā (*recursos de casación*) ir 20 dienas no datuma, kurā ir paziņots tiesas lēmums (CPL 458. un 479. pants).

13 Vai tiesas var mainīt termiņus, jo īpaši ierašanās termiņus vai noteikt īpašu ierašanās datumu?

Tiesību aktos noteiktos termiņus nevar pagarināt. Dažos gadījumos tiesību aktos ir paredzēts, ka tiesai ir jānosaka konkrēts datums un laiks darbības veikšanai.

Pastāv noteikums, ka izņēmuma kārtā periodus var pārtraukt un termiņus var pagarināt *force majeure* gadījumā.

Tas minēts Civilprocesa likuma 134. panta 2. punktā. Juridiskajam konsultantam pēc savas iniciatīvas vai pēc tās puses lūguma, kuru situācija skārusi, ir jāgūst pierādījumi par šādu *force majeure* situāciju tiesas sēdē, kurā piedalās pārējās puses. Apelācijas sūdzību juridiskā konsultanta lēmuma pārskatīšanai var iesniegt attiecīgajā tiesā.

Kad ir noteikts tiesas sēdes datums, ja kāda no izsauktajām pusēm nevar ierasties *force majeure* vai līdzīgu iemeslu dēļ, tai ir nekavējoties jāinformē tiesa, sniedzot pierādījumus par minēto iemeslu, un jālūdz jauna tiesas sēde vai lēmums (CPL 183. panta 1. punkts, 189. pants un 430. pants). Jauna tiesas sēde tiek izziņota, ja pierādījumi par šādu situāciju tiek pieņemti un ja situācijas rezultātā tiesas sēdē nevar piedalīties šādas personas: advokāts (CPL 183. panta 2. punkts un 188. panta 1. punkta 5) un 6) apakšpunkts); puse, kuras klātbūtne ir nepieciešama, jo to nepārstāv advokāts vai tā ir jāiztaujā (CPL 183. panta 3. punkts un 188. panta 4. punkts); liecinieks vai eksperts. Liecinieka vai eksperta gadījumā attiecīgo personu var izsaukt uz pierādījumu pārbaudi ārpus tiesas sēdes pēc tam, kad puses ir tikušas uzklausītas (CPL 183. panta 4. punkts).

Termiņu, kurā persona, kura izrādījusi necieņu pret tiesu, var pieprasīt galīgā sprieduma anulēšanu, var pagarināt *force majeure* gadījumā (CPL 502. panta 2. punkts).

Ja pierādījumi tiek izvērtēti pirms tiesvedības sākšanas (ko tiesnesis var atļaut saskaņā ar Civilprocesa likuma 293. un turpmākajiem pantiem, ja ir pamatotas bažas par to, ka pierādījumus nebūs iespējams izvērtēt ierastajā tiesvedības posmā), pieteikums ir jāiesniedz divu mēnešu laikā pēc pierādījumu izvērtēšanas, ja vien nav pierādīts, ka lietas izskatīšanu nav bijis iespējams sākt šajā laika periodā *force majeure* vai citu līdzīgu apstākļu dēļ (CPL 295. panta 3. punkts).

Abas puses, **savstarpēji vienojoties**, var arī iesniegt pieteikumu tiesvedības apturēšanai, nenorādot iemeslu vai lai dotu iespēju panākt vienošanos vai izlīgumu vai pieteikties strīda izskatīšanai mediācijas vai šķīrējtiesas procedūrā. Tiesvedību nevar apturēt uz vairāk nekā 60 dienām vai līdz mediācijas pabeigšanai (CPL 19. panta 4. punkts un 415. pants).

Ja tiek iesniegts **pieteikums juridiskās palīdzības saņemšanai**, ir divas iespējas, kuras paredzētas 16. pantā 1996. gada 10. janvāra Likumā Nr. 1/1996 (Likums par juridisko palīdzību), kas grozīts ar iepriekšminēto Likumu Nr. 42/2015.

Ja pieteikums par juridisko palīdzību tiek iesniegts brīdī, kad tiesvedība jau notiek, lai nepieļautu, ka tiesībām celt prasību piemēro noilgumu vai kādai no pusēm tiek liegtas tiesības uz lietas izskatīšanu tiesā laika perioda beigu dēļ, juridiskais konsultants vai pārvaldes iestāde pēc saviem ieskatiem vai pēc pušu lūguma var noteikt, ka laika perioda atskaite tiek apturēta līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par juridiskās palīdzības piešķiršanu vai tiek piešķirts pagaidu advokāts un tiesas pārstāvis gadījumos, kad juridiskā pārstāvība ir obligāta vai nepieciešama taisnas tiesas spriešanas nolūkā, ja pieteikums ir iesniegts civilprocesa laikā tiesību aktos noteiktajā termiņā.

Ja pieteikums juridiskās palīdzības saņemšanai tiek iesniegts pirms tiesvedības sākuma un tiesvedību var negatīvi ietekmēt noilguma perioda beigās, šo periodu attiecīgi pārtrauc vai aptur, līdz provizoriski tiek iecelts juridiskās palīdzības advokāts un vajadzības gadījumā tiesas pārstāvis, kas nodarbojas ar lietu pieteikuma iesniedzēja vārdā, un, ja šādu iecelšanu nevar īstenot, — līdz brīdim, kad tiek pieņemts galīgs administratīvs lēmums par juridiskās palīdzības piešķiršanu.

Jebkurā gadījumā noilguma termiņš atsākas, kad pieteikuma iesniedzējam paziņo, ka advokātu asociācija (*Colegio de Abogados*) provizoriski ieceļ advokātu, vai, attiecīgā gadījumā, kad Juridiskās palīdzības padome pieņem lēmumu par juridiskās palīdzības piešķiršanu, un jebkurā gadījumā divu mēnešu laikā pēc pieteikuma iesniegšanas.

Ja pieteikums tiek noraidīts, jo tas ir acīmredzami jaunprātīgs un paredzēts vienīgi tam, lai pagarinātu termiņus, tiesa, kura izskata lietu, var aprēķināt termiņus saskaņā ar visstingrākajiem tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem ar visām no tā izrietošajām sekām.

Attiecībā uz tādu mutvārdu procesu, kas saistīts ar izlikšanu no dzīvesvietas maksājumu neveikšanas vai termiņa beigu dēļ, CPL 441. panta 5. punktā ir paredzēts vēl viens tiesvedības apturēšanas gadījums — kad attiecīgā māsaimniecība ir sociāli vai ekonomiski neaizsargāta —, lai kompetentās iestādes varētu iesniegt priekšlikumu par alternatīviem pienācīgiem sociālajiem īres mājokļiem, tūlītējas aprūpes pasākumiem vai iespējamu finansiālu atbalstu un subsīdijām, ko atbildētājs var izmantot. Pēc tam, kad tiesa saņēmusi informāciju no valsts iestādēm, kas atbild par mājokļiem un sociālo palīdzību, un uzklausījusi puses, tā ar rīkojumu pieņem lēmumu par to, vai tā aptur tiesvedību, lai tiktu pieņemti valsts iestāžu ierosinātie pasākumi, uz laiku, kas nepārsniedz divus mēnešus, ja prasītājs ir fiziska persona, vai četrus mēnešus juridiskas personas gadījumā.

Tiklīdz kompetentās valsts iestādes ir pieņēmušas pasākumus, vai pēc tam, kad beidzies maksimālais apturēšanas termiņš, apturēšanu automātiski atceļ un tiesvedību turpina ar visām formalitātēm.

14 Ja aktu, kas paredzēts pusei, kura uzturas vietā, kur viņa gūtu priekšrocību no termiņa pagarinājuma, paziņo vietā, kur tie, kuri tur uzturas, negūst priekšrocību no šī pagarinājuma, vai šī persona zaudē šī termiņa priekšrocību?

Nepiemēro.

15 Kādas ir sekas termiņu neievērošanas gadījumā?

Parasti puse, kura neievēro laika periodu vai termiņu, **zaudē tiesības** veikt attiecīgo darbību (Civilprocesa likuma 136. pants). Turpmāk ir sniegti daži nozīmīgākie piemēri.

Attiecībā uz atbildētāja klātbūtni lietas izskatīšanā, ja tiek atzīts, ka attiecīgā persona ir izrādījusi necieņu pret tiesu (Civilprocesa likuma 442. panta 2. punkts un 496. panta 1. punkts), lietas izskatīšana tiek turpināta bez turpmākas atbildētāja izsaukšanas uz tiesu. Atbildētājs tiek informēts tikai par šo lēmumu un gala lēmumu, ar kuru lietas izskatīšana tiek pabeigta (Civilprocesa likuma 497. pants).

Parastajā tiesvedībā, ja pieteikuma iesniedzējs vai pieteikuma iesniedzēja advokāts neierodas uz pirmstiesas noklausīšanos un atbildētājs neierodas vai ierodas, bet neizrāda leģitīmu interesi turpināt tiesvedību, lieta tiek izbeigta (414. pants).

Mutiskā tiesvedībā, ja pieteikuma iesniedzējs neierodas un atbildētājs neizrāda leģitīmu interesi turpināt tiesvedību, tiek uzskatīts, ka pieteikuma iesniedzējs ir pārtraucis tiesvedību. Pieteikuma iesniedzējam tiek uzdots segt izdevumus un samaksāt atbildētājam kompensāciju, ja atbildētājs to pieprasa un sniedz pierādījumus par kaitējumu un ciestajiem zaudējumiem (Civilprocesa likuma 442. panta 1. punkts).

Neskatoties uz tiesas pienākumu aktīvi pārvaldīt lietas, ja tiesvedībā netiek veiktas nekādas darbības, tā tiek uzskatīta par izbeigtu un visas darbības un apelācijas sūdzības visās instancēs tiek uzskatītas par atceltām (Civilprocesa likuma 237. pants). Tiesvedība pirmajā instancē tiek izbeigta pēc divu gadu bezdarbības un tiek uzskatīta par atsauktu, kas nozīmē, ka ir iespēja celt jaunu prasību. Tiesvedība otrajā instancē vai lietā, kurā tiek gaidīta ārkārtas apelācijas sūdzība saistībā ar procesuālu pārkāpumu vai apelācijas sūdzība Augstākajai tiesai, tiek izbeigta pēc vienu gadu ilgas bezdarbības, un tiek uzskatīts, ka puse ir atteikusies no visām apelācijas sūdzībām. Laika periodi tiek aprēķināti no dienas, kad pusēm pēdējo reizi izsniegts paziņojums. Tiesvedība netiek izbeigta, ja tā ir apstājusies *force majeure* vai citu tādu iemeslu dēļ, kurus puses nevar ietekmēt.

Izpildes procedūra netiek izbeigta un to var turpināt, līdz tiek izpildīts spriedums pat tad, ja bezdarbība tajā turpinās iepriekš minētos laika periodus. Taču, lai šis noteikums būtu spēkā, izpildes tiesvedībai ir jābūt uzsāktai, jo ar Civilprocesa likuma 518. pantu ir noteikts piecu gadu noilguma termiņš jebkurai izpildes procedūrai, kuras pamatā ir tiesas spriedums, tiesas nolēmums vai mediācijas vienošanās. Piecu gadu periodu sāk skaitīt, kad lēmums kļūst galīgs un nepārsūdzams. Tādēļ, ja izpildes prasība šajā termiņā nav ierosināta, termiņš beidzas, un tiek zaudētas tiesības pieprasīt sprieduma izpildi, vērstoties tiesā.

16 Ja beidzas termiņš, kādi līdzekļi ir pieejami tiem, kuri termiņus ir nokavējuši, t.i., saistības nepildošām pusēm?

Ja puse ir informēta, ka termiņš noteiktas darbības veikšanai ir beidzies, tādējādi sākoties nākamajam procesuālajam posmam, vai ja puses iesniegums vai pieteikums tiek noraidīts, pamatojot to ar nokavētu termiņu, puse var pārsūdzēt šādu lēmumu. To var darīt, piemēram, tādā gadījumā, ja ir noraidīti prasības aizstāvības apsvērumi, pamatojot to ar aizstāvības apsvērumu iesniegšanu pēc termiņa beigām.

Ja pret personu ir pieņemts notiesājošs aizmugurisks spriedums un spriedums ir izsniegts personiski, persona var pārsūdzēt spriedumu tikai apelācijas sūdzības veidā nākamās instances tiesā (*recurso de apelación*) vai Augstākajā tiesā (*recurso de casación*). Šādas pārsūdzības iespējas ir pieejamas arī tad, ja paziņojums ir izsniegts oficiālas publikācijas veidā vai elektroniski. Abos gadījumos apelācijas sūdzība ir jāiesniedz tiesību aktos noteiktajā termiņā (Civilprocesa likuma 500. pants).

Ja kāda persona pastāvīgi neierodas tiesā, attiecīgā persona var pieprasīt atcelt galīgo spriedumu, ja tā nav varējusi ierasties tiesā vai nav zinājusi par tiesvedības norisi *force majeure* apstākļu dēļ (Civilprocesa likuma 501. un turpmākie panti).

Lapa atjaunināta: 08/07/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.